

FONETIIKAN TOHTOREISTA

Kari Suomen katsaus foneettisaiheisiin väitöskirjoihin on mielenkiintoinen ja tervetullut. Tällaisia kokoavia katsauksia tarvittaisiin enemmän muistakin kielitieteen aloista ja oppiaineista.

Suomi vääristää kuitenkin alkuperäisen lyhyen artikkelini sanomaa. Hän ei kerro, että artikkelini (Karlsson 2003) on täydennys kirjaani (Karlsson 1998), jossa perusteellisesti teen selkoa muun muassa kielitieteellisten alojen rajaukseen liittyvistä vaikeuksista.

Pyrkimykseni kummassakin työssä oli kartoittaa vuosisadan mittaisia pitkäaikaisuuntauksia; tarkasteltavina muuttujina olivat paitsi kielitieteen alat (käytännössä oppiaineet) myös muun muassa väittelijöiden ikä, sukupuoli ja yliopisto. Suomi kysyy retorisesti, mitä »tieteellisessä mielessä hyödyllistä» tällaisessa tarkastelussa on. Paljonkin — niin tieteen historian kuin sen sosiologianakin näkökulmasta. Kvantitatiivinen tarkastelu kertoo esimerkiksi alojen ja tutkimusperinteiden kulloisistakin painoarvoista, suosioista ja valtasuhteista sekä koko alan sisäisestä kehityksestä, muun muassa jatkuvasta eriytymisestä eli uusien alojen syntymisestä.

Suomen esittämään kysymykseen, »mihin tarkoituksiin tällaisia tilastotietoja mahdollisesti voidaan ja on tarkoitus käyttää», vastaan kummannkin työn ensimmäisellä sivulla. Kerron, että (oppihistoriallisen tarkastelun lisäksi) keskeisenä konkreettisena tavoitteena on käyttää tietoja hyväksi uuden tutkijankoulutusjärjestelmän mitoituksessa ja suunnittelussa.

Suomen katsaus osoittaa, että foneettisaiheisia väitöskirjoja on tutkittavalla kaudella tehty erityisesti kieliaineissa; fonetiikan (oppiaineen) kannalta nämä väitöskirjat ovat lähinnä sivuainetutkimusta. Tällainen alojen välinen yhteistyö on kaikin puolin tärkeää ja kannatettavaa.

Lisäksi Suomen luettelemat aiheet osoittavat kuitenkin aivan samaa kuin minun pitkäaikaisuuntauksenikin: tutkitun kauden viime vuosikymmeninä nimenomaan yleisen fonetiikan alaan kuuluvaa perustutkimusta väitöskirjan muodossa, tyypillistä »pääainetutkimusta», oli tehty erittäin vähän. Syitä tähän foneetikkojen kannattaisi varmasti eritellä. ■

FRED KARLSSON

Yleisen kielitieteen laitos

PL 9 (Siltavuorenpenger 20 A)

00014 Helsingin yliopisto

Sähköposti:

ks. www.ling.helsinki.fi/~fkarlss

LÄHTEET

- KARLSSON, FRED 1998: *Kielitieteiden tohtorinväitöskirjat Suomessa 1840–1997*. Helsingin yliopiston yleisen kielitieteen laitoksen julkaisuja 29. Helsinki: Helsingin yliopisto.
- 2003: *Kielitieteiden tohtorinväitöskirjat Suomessa 1902–2001: määrällisiä suuntauksia*. – *Virittäjä* 107 s. 68–76.